ΥΔΡΟΒΙΟΤΟΠΟΙ... ΡΥΠΑΝΣΗΣ (Φεβρουάριος 2010)

Συγγραφέας: ΜΑΙΡΗ ΠΙΝΗ

Με σύνθημα «οι υδροβιότοποι της Δ. Αττικής είναι πολύτιμοι, ας τους προστατέψουμε», πιστοί στο ραντεβού τους κάθε τελευταία Κυριακή του Ιανουαρίου αρκετοί κάτοικοι της περιοχής, συνεπικουρούμενοι από κατοίκους του Χαϊδαρίου και των Μεγάρων. Πενήντα είδη πουλιών έχουν καταγραφεί στη λίμνη Κουμουνδούρου που έχει μετατραπεί σε τοξικό βούρκο Ο «Οικολογικός Φορέας ΟΙΚΟ.Πόλις», η «Διαρκής Κίνηση Χαϊδαρίου», ο «Φορέας Προστασίας Βουρκαρίου» και η «Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία» συνδιοργάνωσαν την Κυριακή εκδήλωση με σκοπό την προστασία της λίμνης Κουμουνδούρου και του Βουρκαρίου Μεγάρων, με αφορμή τη σημερινή (2/2) παγκόσμια ημέρα υγροτόπων. Η λίμνη Κουμουνδούρου βρίσκεται στο 17ο χιλ. της Εθνικής Αθηνών-Κορίνθου. Αρχικά υπήρχαν δύο λίμνες και ήταν γνωστές ως οι αρχαίες Λίμνες των Ρειτών. Ηταν αφιερωμένες στη θεά Δήμητρα και στην κόρη της Περσεφόνη και είχαν σχέση με τα Ελευσίνια Μυστήρια.

Η αρχαία Ιερά Οδός συναντούσε τους αρχαίους Ρειτούς με τους δύο κλάδους της. Η λίμνη Κουμουνδούρου καθώς και η περίμετρος πενήντα μέτρων γύρω από αυτήν έχει χαρακτηριστεί ιστορικός τόπος από το 1974.

Η μεγάλη λίμνη αποξηράνθηκε το 1957 για να ιδρυθούν πάνω στην κοίτη της τα διυλιστήρια Ασπροπύργου. Η μικρότερη που σώζεται σήμερα ενωνόταν με τον κόλπο Ελευσίνας - Ασπροπύργου. Τμήμα και αυτής της λίμνης αποξηράνθηκε για να κατασκευαστεί η Εθνική Αθηνών-Κορίνθου.

Στο κομμάτι αυτού του λιμναίου συγκροτήματος έχουν καταγραφεί από την Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία 50 είδη πουλιών. Μεταξύ αυτών: βαλτόπαπιες (παγκοσμίως απειλούμενες), κιρκίρι, χουλιαρόπαπιες, σφυριχτάρια, γκισάρια κ.ά.

Σήμερα αυτός ο τόπος της μοναδικής φυσικής ομορφιάς στη Δ. Αττική έχει μετατραπεί σε τοξικό βούρκο. Για να προστατευτεί η Λίμνη Κουμουνδούρου, σύμφωνα με τους συνδιοργανωτές των εκδηλώσεων, θα πρέπει:

Να σταματήσει η υπέργεια και υπόγεια ρύπανσή της από τις εγκαταστάσεις των ΕΛΠΕ Ασπροπύργου και του ΧΥΤΑ Φυλής, οι οποίες συνορεύουν, και να ληφθούν άμεσα και σοβαρά μέτρα απορρύπανσης και προστασίας.

Στις 18 Απριλίου 2008 το υπουργείο Ανάπτυξης ζήτησε με έγγραφό του από το υπουργείο Εθνικής Αμυνας να παραχωρηθεί το στρατόπεδο «Ξηρογιάννη» (έναντι της λίμνης Κουμουνδούρου), για τη μετεγκατάσταση από το Πέραμα των δεξαμενών αποθήκευσης πετρελαιοειδών. Οι δεξαμενές θα κάλυπταν, σύμφωνα με το αίτημα, έκταση 110-165 στρεμμάτων, συνολικής χωρητικότητας 250.000 κ.μ. πετρελαιοειδών. Η μεταφορά δεν έγινε λόγω των αντιδράσεων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αλλά και των φορέων.

Σήμερα στο Θριάσιο αποθηκεύονται περισσότερο από 10.000.000 τόνοι υγρά και αέρια καύσιμα, ενώ η περιοχή παρουσιάζει τον υψηλότερο δείκτη ρύπανσης στην Ευρώπη. Ο Ασπρόπυργος έχει ήδη πληρώσει το τίμημα της ανάπτυξης όλης της χώρας, καθώς εδώ παράγεται το 40% του εθνικού προϊόντος και διακινείται το 80% των πετρελαιοειδών.

Ο άλλος υδροβιότοπος της Δ. Αττικής είναι το λιμνο-έλος «Βουρκάρι» στα Μέγαρα. Πρόκειται για έναν παράκτιο αλμυρό υδροβιότοπο, που τροφοδοτείται από τη θάλασσα και τις βροχές. Βρίσκεται μεταξύ Ν. Περάμου και Πάχης. Θεωρείται ο μεγαλύτερος σε έκταση υδροβιότοπος στη Δ. Αττική, δεν εντάχθηκε σε κάποιο ιδιαίτερο καθεστώς προστασίας και επί σειρά ετών υποβαθμίζεται συνεχώς με επιχωματώσεις, καταπατήσεις και εναποθέσεις απορριμμάτων. Στο οικοσύστημα αυτό έχουν καταγραφεί 127 είδη πτηνών και αποτελεί σημαντικό μεταναστευτικό σταθμό για τα αποδημητικά πουλιά, σύμφωνα με τη μελέτη του Πανεπιστημίου του Αιγαίου (Ιούνιος 2004) και τις αυτοψίες της WWF, αλλά και της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας.

Ο υδροβιότοπος σήμερα κινδυνεύει από την επεκτεινόμενη βιομηχανική δραστηριότητα και τις ασύμβατες χρήσεις γης στην ευρύτερη περιοχή της υδρολογικής του λεκάνης. Πολιτικοί και φορείς ζητούν την ένταξη της περιοχής στα ειδικά προστατευτικά προγράμματα για τη διατήρηση του χαρακτηρισμού της ως χαμηλής βιομηχανικής όχλησης (Π.Δ. 84/84), τον αποχαρακτηρισμό της βιομηχανικής ζώνης στην περιοχή και τη θεσμοθέτηση ειδικού νομικού πλαισίου για την προστασία

της.

Το άρθρο δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα «ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ», 2 Φεβρουαρίου 2010, σ. 18.